

У сутінках часу

Автор:

Валерій Фурса

У сутінках часу

Валерій Фурса

Віктор цілком випадково зустрічається з представником інопланетної цивілізації – факром на ім'я Бар. Між ними зав'язується міцна дружба. Повертаючись на свою планету, Бар зі звичайного телевізійного пульта робить для Віктора потужний генератор пси-поля, який дозволяє герою повісті мандрувати іншими світами. При цьому кожна подорож триває не більше п'яти хвилин у реальному, земному часі. Але ТАМ цей час розтягується на дні, тижні і навіть місяці...

Валерій Фурса

У сутінках часу

Розділ 1

Мене звати Віктор. Ім'я, як ім'я. Нічим не краще, але й не гірше за інші. Воно походить від латинського слова «перемога». Можливо, саме тому я у ранньому дитинстві вважав себе переможцем. Я завжди і всюди намагався бути першим. І тому нерідко ображався на долю, коли мене хтось обходив у навчанні, в спорті чи в чомусь іншому. Таке й тепер іноді трапляється. Та з роками я навчився більш терпляче ставитись до успіхів інших людей.

Я й тепер інколи бажаю бути першим. От тільки на реалізацію цих прагнень витрачаю мінімум зусиль. У результаті – мої реальні здобутки дуже далекі від вимірних і нафантазованих. Але це вже не так ображає. Бо ж не надто й старався...

Я – середньостатистична людина. Тому не буду забирати у вас час на ознайомлення з моїми фізичними параметрами. Все одно, якщо мені колись і трапиться пройти біля вас, особливої уваги на мене ви не звернете. Мої знайомі і близькі вважають мене досить симпатичною людиною. Можливо, тому, що я дещо красивіший за мавпу? Я можу віднести себе до категорії трудоголівів. Але саме до тієї їх частини, кому так і не вдається повністю реалізуватися в якійсь конкретній справі. Я часто готовий безкорисливо допомагати своїм друзям і просто знайомим людям. Що нерідко й роблю. Та окрім сивого волосся на скронях у реальному житті це мені більше нічого не дало.

Мені вже понад сорок років. Вважай, більша частина життя позаду. А чогось істотного у цьому житті я не тільки не досягнув, але до певного моменту навіть не бачив. Зрештою, як і переважна більшість із нас.

Чому я повів мову про випадок у нашому житті? Може саме тому, що все наше життя є не чим іншим, як цілим ланцюжком випадковостей, випадків і подій, які можуть трапитись, а можуть і не відбутися. Але вам я про це розповідаю тільки тому, що один-єдиний раз у житті я таки скористався зі свого щасливого шансу. От тільки чи дійсно він щасливий? А якщо й так, то наскільки? І чи справді я зумів скористатися цим шансом належним чином?

На всі ці питання я й тепер не можу дати однозначних відповідей. Не можу, хоча б тому, що мене, людину спокійну і виховану, наче справжнього злочинця, розшукує і наша міліція, і ще деякі зацікавлені особи... А шукають вони мене тільки тому, що я зумів виділитися із спільноти собі подібних. А це – не за правилами. Так робити не можна! У їхніх очах я став винним тільки тому, що зумів скористатися своїм щасливим випадком. На відміну від них самих...

Про роль випадку у житті людини можна і міркувати, і сперечатися до безконечності. Тому, не будемо більше про це. Краще перейдемо до справи.

Далеко не кожному з нас доводилось у реальному житті стикатися з такими явищами, як марево, фантом, фата-моргана... Яких лише назв не вигадали люди,

намагаючись так чи інакше пояснити те, що вони ніби то бачили, але чого насправді існувати не може. А чому – не може? Тільки тому, що ми й досі не зуміли описати ці явища відповідними хімічними чи математичними формулами? Тому, що нам ніяк не вдається підвести їх під загальноновизнані теорії? Чи, може, тому, що значно легше просто відмахнутися від незрозумілого, вважаючи його плодом хворобливої уяви стомлених мандрівкою пустелею подорожніх?

Але ж наша історія знає чимало прикладів, коли такі явища спостерігалися у більш високих широтах. Тут уже не може бути жодних пояснень з посиланнями на гарячі випари пустельних пісків. До того ж, відомі факти, коли великі групи людей спостерігали за реальними історичними подіями, які відбувались десятки і навіть сотні років тому. То що, просто відмахнутися від таких явищ, пояснивши їх груповим психозом певної частки людства? Так найлегше – запевнити всіх у тому, що так не буває, бо так не може бути ніколи.

Ми вже давно заколихали себе впевненістю у тому, що людина – вінець творіння Господнього, або, якщо хочете – найкращий витвір лабораторії самої матінки-Природи. Ми самі себе переконали у цьому і переконали настільки, що навіть саму ймовірність змінити цю думку вважаємо ледь не крамольною. І лише одиниці з нас, мабуть, цілком справедливо, вважають людину лише однією з проміжних ланок у феєричному ланцюжку проявів розумного життя, які лише можуть мати місце у Всесвіті.

Не дарма у народі кажуть, що поки грім не вдарить, мужик не перехреститься. В існування якихось інших, позаземних форм життя ми зможемо повірити лише тоді, коли якийсь незвичайний прибулець з далеких (чи близьких?) світів зустрінеться на життєвій дорозі з кожним з нас. Лише тоді ми зможемо повірити у те, що ми не одинокі в Космосі і що все наше людство, взагалі, і наша наука, зокрема, знаходяться ще на колисковій стадії свого розвитку і що нам ще рости й рости, поки ми зможемо уподібнитись до розумніших за нас.

Повірте, що я не просто морочу вам голови такими ліричними відступами і що я зовсім не маю наміру втягнути будь-кого з вас у безконечну полеміку про можливість існування різноманітних форм і проявів життя як у віддаленому Космосі, так і поруч із нами. Наскільки мені дозволяє мій розум і власний життєвий досвід, я лише намагаюсь розповісти про те, що трапилось зі мною особисто, і, наскільки це можливо, застерегти вас від повторення моїх власних помилок.

Переважна більшість наших вчених вже давно прийшли до висновку про те, що ми живемо у багатовимірному просторі. Одні з них вважають, що таких вимірів є сім. Інші наполягають на тому, що їх не менше вісімнадцяти. А є ще й такі диваки, які намагаються довести, що їх набагато більше...

Та чи варта прислухатися до міркувань якихось розумників, коли переважна більшість із нас вважає себе мешканцями тривимірного простору? Простору, який має лише свою довжину, ширину і висоту. Хто розумніший, той до цих вимірів додає ще четвертий вимір – час. І – досить! Все решта – за межами розуміння. Отже, воно – від лукавого. А якщо воно недосягне нашому розуму, то ані думати про це, ні, тим більше, вірити у реальність такої багатомірності простору зовсім не обов'язково.

А вам ніколи не спадало на думку, що ріка Часу у нашому Всесвіті може бути не єдиною? А, може, їх кілька? Може їх, цих часових річок, дуже й дуже багато, і що всі вони течуть у різних напрямках? Як знайомі нам земні ріки...

Я зовсім не маю на увазі, що одні з цих річок течуть від початку до кінця, а інші – навпаки. Якщо вони насправді існують – ці річки Часу, то кожна з них, як і всі річки, звичайно ж, повинні мати свій початок і свій кінець. От тільки бігти вони просторами Всесвіту можуть у різних напрямках.

Якщо погодитись, що така теорія має право на існування, то цілком припустимо, що кожний Простір, кожна одиниця Всесвіту, що мають свої власні довжину, ширину та висоту, на додачу до них має ще й свою власну ріку Часу. Оту невидиму річку, яка на своїх хвилях несе у невідомість саме цей, свій власний, Простір.

А тепер уявіть собі, що таких Просторів і таких річок Часу у Всесвіті є безліч і що вони навіть можуть знаходитись зовсім недалеко один від одного. Але ні бачити, ні сприймати якимось іншим чином ці, інші, відмінні від наших власних, просторово-часові субстанції ми не маємо змоги. Чому так? Та хоча б тому, що нас несуть різні хвилі Часу, і амплітуди коливань цих хвиль майже ніколи не співпадають.

Спробую пояснити це на більш простому прикладі. У своєму власному Просторі, у своєму до болю рідному Часі ми не можемо побачити того, що реально вже відбулося і що залишилося у минулому. Навіть у тому випадку, якщо це відбулося

у нашому власному житті і це трапилось всього п'ять хвилин тому. Такі події, як і все на нашій Землі, недовговічні. Вони залишаються у нашій пам'яті, у наших спогадах. Ми їх бачили, ці події, ми навіть були свідками чи учасниками цих подій. Та сталося це п'ять хвилин тому. А зараз, у теперішньому часі, ми цих подій вже не бачимо. Бо вони вже відбулись і назавжди залишилися у минулому, в часі, де є своя ріка. Та, яку ми вже перепливли, і вороття до якої вже не буде...

А чи можемо ми побачити зараз те, що відбудеться у нашому ж житті хоча б через ті ж п'ять хвилин? Звичайно, що ні! Ми можемо лише здогадуватись, можемо передбачати ймовірність тих чи інших подій з певною мірою достовірності. До того ж, передбачаємо ми їх, ці події, далеко не завжди і зовсім не так, як вони дійсно відбудуться.

Ми не можемо бачити електромагнітного поля, але нам доведено його існування, і тому ми просто сприймаємо факт цього існування на віру. Ми не відчуваємо рентгенівських променів, але з допомогою знімків своїх власних внутрішніх органів переконуємось у їх реальності. То чому б нам не повірити у те, що марева, які час від часу спостерігає багато людей, є не чим іншим, як проявами інших світів, світів, які існують поруч з нами і перейти у які теоретично можливо, але практично дуже важко?

Думаю, багато хто з вас неодноразово помічали, як у деякі літні дні повітря над землею ніби тремтить і крізь мінливу призму цього повітряного пласту всі віддалені предмети сприймаються нашим зором зовсім не такими, якими вони є насправді. Я не хочу вас переконувати у тому, що саме це явище може бути доказом взаємного дотикання різних світів. Хоча б тому, що вчені цьому явищу дають зовсім інше, більш прозаїчне, пояснення. Але ж можна собі уявити, що десь поруч з нами, але у іншому світі, також саме літо у розпалі і що тамтешня ріка Часу, як і наша власна, стала більш повноводною і що біг її значно прискорився. От і доторкнулись вони десь між собою – дві річки і два світи...

Я можу собі дозволити таке припущення. Можу, так як мені довелося помандрувати різними світами? і хоча б крихітку знань про особливості загальної світобудови Всесвіту я у цих мандрівках все ж здобув. Але, давайте залишимо фізику фізикам, а самі перейдемо до лірики чи, вірніше, до прози нашого життя і до моїх подорожей в інші світи.

Розділ 2

Вечір тільки починався. Це був час, коли все у природі ніби застигає, готуючись до нічного відпочинку, і лише набридливі комарі прокидаються для свого нічного розбою. Навіть вітерець, що набридливо дув із самого ранку, нарешті вгамувався, заплутавшись у зарослях верболозу.

Я тоді сидів на березі тихої, лагідної річечки і уважно спостерігав за своїми поплавками. Як і кожний рибалка, я небезпідставно сподівався на те, що саме зараз, у час настання вечірньої прохолоди, мені, нарешті, клює гідна уваги риба і моя улюблена річка таким чином щедро віддячить мені за таке тривале очікування своєї удачі. Всі рибалки думають приблизно так само і всі, в основному, помиляються. Хоча, бувають і щасливі винятки...

Та велика риба того чудового вечора явно не була налаштована на те, щоб потрапити у мій садок, а відтак – і на сковорідку. Лише якийсь дріб'язок час від часу непевно теребив насадку, на що мої поплавки реагували млявим похитуванням з боку на бік. Складалося враження, що вони так хитаються від п'яного річкового повітря і що такий стан їх цілком влаштовує, що він їм до вподоби.

Раптом, без будь-яких видимих зовнішніх причин і попереджень, повітря над річкою почало тремтіти і переливатися всіма кольорами райдуги. Ніби спалахи північного сяйва несподівано опустились на воду. А далі пішли міражі. Чи то річкова вода почала підніматися вгору, заперечуючи всі закони фізики, чи то само повітря невідомо з яких причин несподівано ущільнилось, всією своєю вагою натиснувши на річкову гладінь. Саме повітря бриніло, пінилось і ніби переливалося невідомо куди, легким шумом своїм нагадуючи водоспад.

Так тривало кілька хвилин. А, може, тільки кілька секунд? У таких випадках мало хто здогадався б подивитися на годинник.

Потім шар ущільненого повітря ніби знову набув свого первісного стану. Але повітряна стихія й далі продовжувала тремтіти і переливатися, і наче невеличкі хвильки весь час прокочувались по ній, постійно видозмінюючи цю нетривку субстанцію.

Я був просто зачарований побаченим. Настільки зачарований, що забув про все на світі.

Тим часом повітря переді мною знову почало змінюватись, забарвлюючись у різні тони зеленого кольору. І якщо раніше ця дивовижа трималася над фарватером річечки, метрів за п'ять від берега, то тепер вона поступово почала насуватися просто на мене.

Не буду хвалитися і переконувати вас у тому, що я зовсім не злякався. Швидше за все, це було б неправдою. Але тоді всі мої відчуття були наче паралізовані. Я тупо споглядав це незрозуміле мені явище, і спостерігав за ним наче збоку. Ніби це не зі мною трапилось, а вчитано з якоїсь химерної книжки.

Мабуть, саме тому і присутність стороннього я помітив далеко не відразу. Він ніби вийшов із цього марева і так само мовчки почав розглядати мене.

Зелена завіса над річкою тим часом почала розповзатися і поволі зникати. Як останні клоччя туману під подувом вітру. Поступово ця незрозуміла зелень осіла на воду. Течія річки підхопила її і понесла кудись, розчиняючи у прозорих хвилях і засмоктуючи у глибину, таким чином знищуючи останні сліди цього незрозумілого для мене явища.

Та далеко не все розчинилося у повітрі. Не все було змито течією річки. Наче якийсь невідомий фантом, дивовижна, химерна істота так і залишилася стояти переді мною. Ще й так впевнено стояла, ніби вона не з повітря виникла, а була із справжньої плоті і крові. Як і все живе на Землі! Мабуть, що й він (вона чи воно?) був здивований не менше за мене. Витріщивши на мене свої очі-тарілки, він, не рухаючись, безсоромно розглядав мене. Наче якусь інфузорію під мікроскопом.

Мое внутрішнє заціпеніння поступово почало кудись відступати і якісь відблиски думок замерхтіли у моїй голові. Звичайно, тоді я того ще не усвідомив, але тепер мені здається, що всі ті думки виникли якось самі по собі. Ніби це не я сам думав, а хтось зовсім інший, невідомий мені, зовсім стороння людина, проганяв нейронами мого мозку титри якогось дивовижного фільму.

Переважна більшість із вас, швидше за все, подумає, що наклюкався, мовляв, рибачок з пляшки, та й тихенько поїхав у світ галюників, коли сонечко літне у тім'ячко вдарило. От і верзе казна-що та голову людям морочить. Якщо ви так

дійсно подумали, то я й ображатися не буду. Можливо, що я й сам, на вашому місці, теж до такого висновку дійшов би.

Але це зовсім не так! Якби всі вживали оковиту так як я, то у нас жодних антиалкогольних указів не приймали б. Я лише при святі можу собі дозволити сто грамів випити. А щоб сам, то такого взагалі ніколи не бувало. Так що, можете заспокоїтись. Тверезий я був. А від чистого річкового повітря до такої степені не сп'янієш.

Незнайомиць оговтався першим.

– Не бійся мене, людино! – цілком зрозумілою для мене мовою раптом заговорив він. – Я – не фантом і не нечиста сила. Я – факр!

Я був до такої міри ошелешений цією несподіваною з'явою, що спочатку й слова не міг видушити із себе. Ніби занімів. А тут – воно ще й заговорило зі мною. У такій ситуації будь-хто контроль над своїми почуттями втратив би. І я теж себе контролювати не міг. Тому й ляпнув, не думаючи, перше, що в голову прийшло:

– А що таке факр?...

– Ти ще забув запитати, з чим його ідять, – озвучив мою затаєну думку незнайомиць.

Він невдоволено зморщив своє зелене обличчя. По всьому було видно, що це дурнувате запитання таки вивело його з рівноваги. А чого ображатися? Можна подумати, що мені кожний день доводиться якихось факрів бачити...

Чому він не відреагував на мої слова належним чином, для мене так і залишилося таємницею. Швидше за все, він зважив на мої розумові здібності, що, зрештою, й змусило його посміхнутися.

– У мене ще буде час, щоб розповісти тобі, хто такі факри. А зараз мені просто хочеться поспілкуватися з тобою. Я хочу дізнатися, чи ти доріс до контакту.

От вже, чия б корова мукала!..

Факр, якщо це справді був факр, хоча я про таких і не чув ніколи, був щонайменше втричі нижчим за мене. На зріст він був від сили сантиметрів шістдесят. Не людина-ліліпут, не гном і не гобіт... Щоб ідентифікувати цю особу, я навіть подумки перебрав всіх відомих мені казкових персонажів. Але цей факр не був схожим на жодного з них. Хіба що зеленим кольором на крокодила Гену змахував. Одягу він не мав жодного. То ж я, наче в анатомічному кабінеті, мав можливість досить добре його розглянути.

Я вже казав, що він був зеленого кольору. Як молода травичка після дощу. Але, якщо колір молоді трави завжди прийнятний і милий для ока, то цей навряд чи можна було вважати таким. Хоча, може це тільки з незвички. Адже ми цілком нормально сприймаємо зелений колір жаби, наприклад. Хоча подобається вона далеко не всім.

З великою натяжкою зеленого можна було б вважати представником загону приматів. Щось у ньому було і від гнома, і від шимпанзе. Чимось він нагадували людину, а ще чимось – казкового гобіта. Трішки він змахував на Гурвінека з чеської казки. Ручки-ніжки у нього були тоненькі і якісь ніби німічні. Торс навряд чи можна було назвати атлетичним, так як, у порівнянні навіть зі мною, животик у зеленого факра був значно більшим. А голова, за нашими, земними мірками, була розрахована, принаймні, на двох. Але дісталась йому одному. Зате ротик на цій величезній голові був зовсім маленьким. Носа у незнайомця не було взагалі. Лише три отвори на місці, де у людей знаходиться ніс. Вух, таких як у нас, також не було. Та зате очі! Очі у нього були просто величезними. Вони займали майже половину його обличчя. Можна було подумати, що саме ці органи сприймання для нього і є основними для пізнання світу.

– Ти не бійся мене, Віктор! – знову несподівано порушив мовчання зелений. – Я лиха тобі не заподію...

Я мало слиною не захлинувся від такого нахабства. Це ж треба! Якийсь недомірок може вважати, що я його боюсь? Я аж зі свого кріселка ледь піднявся від обурення. Та своєчасно здогадався подумки порахувати до десяти...

Адже не будеш сваритися з незнайомцем через необдумане сказане ним слово. Тим більше, що й він сам не бризкався слиною, коли я його про факрів запитав.

А сам факр тільки посміхнувся у відповідь на мою реакцію. У нашому розумінні це й посмішкою важко було б назвати. Та, тим не менше, він таки посміхався. Або просто намагався імітувати нашу ж таки реакцію на прояв чогось смішного. Навіть його живіт трясся при сміху точно так, як це буває у нас, і якесь булькання доносилось просто з цього животика. Навіть його маленький ротик викривлювався при цьому в якусь чудернацьку гримасу.

– Твої думки розвеселили мене, Віктор.

Він чомусь вперто ставив наголос на другому складі мого імені.

– Давай, не будемо сперечатися з приводу того, хто з нас сильніший. Дивись!

З цими словами зелений повернувся трохи вбік і спрямував свою маленьку ручку на старезну вербу, що росла на березі, неподалік від нас. Грубезний стовбур верби несподівано стрепенувся і відразу ж переломився. Масивне дерево впало на кущі верболозу, ламаючи все на своєму шляху.

Я настільки був вражений цією подією, що навіть на деякий час знову втратив дар мови. Моя нижня щелепа якось сама собою опустилася значно нижче, ніж їй належало б бути. Я знову гепнувся на своє кріселко, ошелешено поглядаючи то на зрізану невідомою силою вербу, то на таємничого факра.

– Я надав тобі можливість переконатися у тому, сила живої істоти не лише у її м'язах. І вона далеко не завжди залежить від розмірів цієї істоти. Набагато важливіше те, що сховано тут.

При цих словах факр легенько постукав себе по голові своїм маленьким пальчиком. І знову засміявся.

– Не переймайся так, Віктор! Я хочу лише поспілкуватися з тобою. Цілком можливо, що ти лише виграєш від цього.

Після того як факр, чи як там його, продемонстрував мені свою силу, було б просто безглуздо опиратися його волі. Якщо він хоче поговорити, то чому б і ні? Я ж від цього не стану меншим. І корона з моєї голови не впаде. Хоча б тому, що її у мене й не було ніколи.

Може й була якась можливість ухилитися від продовження такого несподіваного знайомства. Та мені, раптом, стало цікаво. Адже, цілком зрозуміло, що переді мною представник якогось іншого світу, і що завдяки цьому спілкуванню я зможу дізнатися про багато цікавих речей.

Дещо заспокоївшись такими думками, я встав і притягнув велике поліно, що лежало неподалік, запропонувавши факрові сісти на нього.

– Сідай сюди, зеленолиций! Сідай, та розкажи мені про світ, у якому ти живеш. І про те повідай, що ти у наших краях шукаєш.

– Так, Віктор! Я – мешканець зовсім іншого світу. А до вас мене завела звичайна цікавість. Мені надзвичайно подобається мандрувати світами і вивчати різні форми життя. Повинен визнати, що це не завжди безпечно. Хоча я не належу до слабких істот, у чому ти сам міг переконатися. Та є й значно сильніші за мене...

Я не зможу тобі чесно відповісти на питання про те, наскільки далеко мій світ знаходиться від вашого. Хоча б тому, що просто не знаю цього. І не в різниці способів вимірювань відстаней тут справа. У нас з вами способи мисленні зовсім різні. Те, що вам здається великим, не завжди велике насправді. А те, що для вас дуже далеко, для нас мізерно близько. Наприклад, ти до своєї домівки на цьому допотопному велосипеді можеш добратися десь за годину вашого часу. А нам цієї години вистачило б, щоб дістатися до найвіддаленішої галактики вашого Всесвіту. От тільки підготовка переходів у інші світи, в інші просторово-часові виміри займає дуже багато і часу, і енергії.

– То, виходить, що поряд з нашим існують і інші, паралельні до нас світи, але ми їх ні побачити, ні навіть відчутти ніяк не можемо?

– Тут ти в чомусь правий! Хоча великого значення, паралельні вони чи перпендикулярні до вашого Всесвіту, це не має. Але зрозумів ти приблизно вірно. Справа у тому, що всі ці світи існують ніби одночасно в одному і тому ж просторі. От тільки параметри цього простору в кожному з них різні. Саме тому мешканці цих світів практично не мають жодної можливості зазирнути за їхні межі. Тому вони навіть не здогадуються про існування чогось іншого, відмінного від знайомого їм.

Але це зовсім не означає, що абсолютно всі світи завжди існують відділено один від одного. Час від часу трапляється так, що вони стикаються між собою. І саме тоді, на межі цього зіткнення, стає можливим перехід з одного світу в інший. Інколи, але дуже рідко, це трапляється само собою, без будь-якого втручання ззовні. Але частіше це, все ж, відбувається за волею когось із розумних. Як от сьогодні.

Спробую пояснити це тобі на більш простому приклад. Уяви собі хмарку куряви, яка здіймається над польовою дорогою після того, як по ній проїде машина чи стадо якихось великих тварин. Ця курява складається з мільярдів малесеньких порошинок, які довільно літають у цій хмарі. При цьому вони то наближаються одна до одної, то розлітаються на всі боки. А тепер уяви собі, що кожна із цих порошинок – це окремий світ, свого роду Всесвіт, що включає в себе мільярди галактик і який живе за своїми власними законами існування. Якщо ці світи населені, то їхні мешканці можуть дізнатися про існування інших світів-порошинок лише під час їхнього зіткнення між собою. Якщо ж вони не зіткнуться, то ніхто й ніколи не дізнається про існування інших порошинок-світів. Я розумію, що пояснення мої досить примітивні та сумбурні. Насправді ж усе це набагато складніше. Але уяви собі цю хмаринку куряви і повір, що приблизно так воно і є у масштабах Макрокосмосу.

– Уявити собі все так, як ти розповідаєш, не так вже й складно. Набагато складніше повірити у реальність такої світобудови. Але, якщо це й справді так, то як багато таких світів може існувати одночасно?

– На таке запитання тобі навряд чи хто відповість правильно. Їх дуже багато. І я сумніваюся, що хтось зміг би їх полічити.

– Ну, добре! Будемо вважати, що я тобі повірив. Зрештою, ти й сам можеш бути наглядним прикладом справедливості такого твердження. Хоча, чесно кажучи, у моїй голові це якось не вкладається. Та Бог з ними, з тими світами! Ти краще розкажи про свій власний світ. Про те, як тобі вдається мандрувати різними світами і як ти при цьому примудряєшся повертатися додому. Адже у такій хмарі світів і заблукати недовго...

– Звичайно, що я розповім тобі про це. Але ж для цього й ночі не вистачить. Якщо ти не боїшся запросити представника іншого світу до своєї домівки, то давай рушати. А то, он, на дощ збирається. А ми, факри, дощу не любимо. Надлишок вологи нам і зашкодити може.

На той час вже й сутеніти почало. Та й хмари, які насувалися із заходу, дійсно погрожували пролитись на землю дощем. А додому ще майже десять кілометрів педалі крутити. Тому факрові й не довелось мене довго вмовляти. Швиденько зібравши свої вудки і прив'язавши їх до рами велосипеда, я запропонував зеленому:

- Поїхали, факре! Дорога у нас дійсно не близька.

- А ти не поспішай! Бачу, що ти так і не зрозумів мене. Навіщо ж нам їхати цими курними стежками? Чи ти й досі сумніваєшся у моїх можливостях? Щоб потрапити до тебе додому, тобі досить лише уявити свою домівку. А все інше, то вже моя турбота.

Так вже влаштована наша психіка: не повіриш у реальність чогось, поки сам у цій реальності не переконаєшся. Я тоді навіть лише посміхнувся на пропозицію незнайомця, уявивши, скільки ще їхати до тієї домівки. Та не встиг спогад про домівку мелькнути у моїй голові, як ми вже стояли перед її дверима.

Я можу лише здогадуватись, який дурнуватий у мене був вигляд, коли передне колесо мого велосипеда вперлося у ці двері. Та воно й не дивно. По-перше, це було так несподівано, що на моєму місці будь-хто саме так виглядав би. Якщо не гірше. А, по-друге, я ж не уявляв сарайчик, де залишаю велосипед після поїздки. От і стукнув колесом в двері саме будинку. Ніби наказував їм відчинитися.

Я тоді ще якийсь час ошелешено оглядався довкола, ніби не вірячи у те, що ми таки дійсно вдома. Та найголовнішим було те, що на дорогу додому я справді не потратив ні часу, ні жодних зусиль. От як зелений продемонстрував мені факт відносності відстаней, якими ми звикли оперувати у повсякденному житті.

От би завжди так! Тільки уявив собі місце, де хочеш опинитися, а ти вже й там!..

Розділ 3

Для мене гостя додому запросити – не проблема. Сам живу. Холостяку. Ельвіра – моя колишня дружина – вже рік, як залишила мене і подалась кудись у світ за

легким життям. Коли я в університеті викладав та в кандидатах наук ходив, то вона, наче реп'ях, за мене трималася. Бо це, бач, престижно, мати чоловіка – кандидата наук. А тут ще й захист докторської не за горами. Але з часом вона мене просто-таки діставати почала тим, що деякі мої колеги, мовляв, у два-три рази більше грошей додому приносять. Але це не мое. Я студентів не оббирав ніколи.

Саме через те у нас і сварки пішли. Вірніше, це вона сварилася. Я жартами від неї відбутися намагався, а частіше – просто відмовчувався. Та згодом мене заіло. «Не вчили мене батьки хабарі брати! Тому я цього й робити не буду!» Сказав, як відрубав. А потім ще й роботу змінив. Щоб у неї бажання до дармових грошей відбити. Пішов туди, де хабарів ніхто не дає. На спільне підприємство заступником головного бухгалтера.

Зарплатня у мене тоді значно більшою стала. Та Ельвіру це вже явно не влаштовувало. Як той кінь, що закусив вудила і несеться кудись, не розбираючи дороги, так і дружина моя не захотіла змиритися з такою моєю самостійністю. От і знайшла вона собі якогось доктора-вискочку, який хабарницьку нивку добре знав, та пішла разом з ним, не сіявши, жати. Ну, й Бог їй суддя. Я ж після того квартиру у місті продав і перебрався у стару батьківську хату, у передмістя. От так і живу тут тепер сам.

У принципі, для мене не проблема і вечерю для друга якусь нехитру зготувати. Але чим цього факра пригощати? Я ж ні найменшого уявлення не маю про те, чим вони харчуються...

– А ти не переймайся, – підморгнув міні мій зелений гість. – Органи травлення у нас майже однакові. Що ти їсти будеш, то й мені не завадить.

Ну, це вже зовсім інша справа! Насмажив яець на салі з цибулею, банку шпротів відкрив, та ще грибочків маринованих на тарілку насипав. От і вечеря готова!

– А ти, виходить, і думки читати вмієш? – запитую свого гостя, не перестаючи дивуватися його здібностям.

– А це не так вже й складно, – відповідає він. – Захочеш, то й ти навчишся.

– Ну, тоді, давай, до столу! Як у нас кажуть: чим багаті, тим і раді.

Зважаючи на зріст свого гостя, я завбачливо поставив вечерю на журнальному столику, а самому факрові своє рибальське кріселко запропонував. Щоб йому зручно було. От тільки що з виделкою робити – не знаю. Завелика вона для нього. А маленької у мене й не було ніколи.

Гість мій в одну мить цю проблему вирішив. Тільки глянув на виделку, вона враз і поменшала.

– Ти не переживай, – говорить мені. – Я потім її знову збільшу.

– От цього вже робити не потрібно, – відповідаю йому. – Поки ти мій гість, то й будеш нею користуватися. Ще й ложку та ніж собі зменшиш. А захочеш додому повернутися, то у мене хоч така згадка про тебе залишиться.

– Як бажаеш, – посміхнувся зеленолиций. – Та перш ніж за стіл сідати, давай хоч познайомимось по-справжньому. А то мені навіть незручно якомсь. Про тебе я вже багато чого знаю. А тобі відомо тільки те, що я факр і виходець з іншого світу. Імені свого я тобі досі й не назвав. Мене звати Бартал з роду Барі. Або просто Бар. Мене всі так кличуть.

– Дуже приємно, Бар! Мені, я думаю, представлятися дійсно нема потреби. От тільки наголос у нас на першому складі мого імені ставлять. Та це вже не так важливо. Говори, як тобі зручніше. А я мушу тебе ще про щось запитати. Як у вашому світі до спиртного відносяться? Бо у нас заведено гостеві горілочки наливати.

– В принципі, до спиртного у нас відносяться, як до отрути. Але, у розумних дозах навіть отрута корисною буває. Так що, наливай! Тільки мені й десяти грамів вистачить.

Після вечері Бар розповідав мені про свій світ.

– Наш Всесвіт мало чим відрізняється від вашого. Я навіть точно не можу сказати, яка відстань розділяє ці світи. Це залежить від того, як і якими мірками міряти. Я зумів до вас потрапити, а от чи це вдалось би тобі, навіть не знаю. От і суди, наскільки це далеко чи близько. Для мене – майже поруч. А для тебе така дорога може виявитись нескінченою. Бо між нами не тільки простір, а й час...

Далеко не завжди пряма і, здавалось би, найкоротша дорога може найшвидше привести до бажаної мети. Часом найкоротший шлях може бути настільки заплутаним, що його жодним планом чи графіком відобразити не вдасться. Але саме такий, ламаний шлях, як не парадоксально це звучить для тебе, може виявитись найкоротшим.

Колиска цивілізації факрів знаходиться на планеті Факра. Вона значно більша за вашу Землю. Сила гравітації у нас більша за вашу не менше як у п'ять разів. Можливо, саме цим і зумовлена форма нашого тіла. Крім того, кожен з нас від самого свого народження перебуває під захистом свого астрального тіла. Це така спеціальна польова субстанція, яка приймає на себе основну долю тиску нашої атмосфери. Такий як ти, хіба що у спеціальному скафандрі, міг би витримати гравітацію на поверхні нашої планети. Різниться від вашого і наше світило. Наша Факрія у сотні разів більша за Сонце. Це молода зелена зірка. Вона має у своїй планетній системі п'ять досить великих планет. Розумними істотами заселена тільки наша Факра.

Саме зелений колір світила і зумовлює зеленуватий відтінок нашої шкіри. Вона просто не могла бути іншого кольору. Всі факри – зеленотілі. Ми ніколи не поділялися на різні раси. Можливо, саме це й зумовило відсутність у нас держав і різних мов. Якщо міряти вашими мірками, то наша цивілізація нараховує сорок сім тисяч років. Так як ми всі говоримо однією мовою і факри, наскільки це пам'ятає наша історія, ніколи не були розділені границями, то й війн на нашій планеті не було ніколи. Цього не можна сказати про інші планети нашої системи. По крайній мірі, на двох з них колись існували цивілізації розумних істот. Та тепер від них залишився тільки порох і руїни древніх міст.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купити: https://telnovel.me/fursa_valer-y/u-sut-nkah-chasu

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)